

Rovviltnemnda i Nordland

Saksb.: Øyvind Skogstad  
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no  
Tlf: 75 53 15 68  
Vår ref: 2015/845  
Deres ref:  
Vår dato: 13.05.2015  
Deres dato:  
Arkivkode: 433.52

## **Sekretariatets saksframlegg til møte 2/2015 i Rovviltnemnda for region 7 - Nordland**

### **Sak 8/2015 Godkjenning av saksliste**

#### ***Sekretariatets forslag til vedtak:***

*Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner sakslista til møte 2/2015 slik den foreligger.*

### **Sak 9/2015 Godkjenning av referat fra møte 1/2015**

Utkast til referat fra møte 1/2015 er publisert på nemndas nettside. Det er også lagt ved saken (vedlegg 1).

#### ***Sekretariatets forslag til vedtak:***

*Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner referatet fra møte 1/2015 slik det foreligger.*

### **Sak 10/2015 Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8**

Etter et samarbeidsmøte mellom nemndene i region 7 og 8 i mai 2012 ble det inngått en samarbeidsavtale om kvote for jakt på gaupe og lisensfelling på jerv.

Avtalen gjelder fram til 01.06.2015. Det er derfor på tide å vurdere evt. videreføring av avtalen. Rovviltnemnda i region 8 fattet i møte 21.01.2015 vedtak om å videreføre avtalen inntil en av partene sier den opp.

Etter sekretariatets vurdering har samarbeidsavtalen fungert godt og vi anbefaler at nemnda i Nordland fatter tilsvarende vedtak som nemnda i region 8.

#### ***Sekretariatets forslag til vedtak:***

*Rovviltnemnda i region 7 – Nordland viderefører gjeldende samarbeidsavtale med rovviltnemnda i region 8 inntil en av partene sier opp avtalen.*

#### **Gjeldende samarbeidsavtale:**

*Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:*

##### *1. Ved fastsetting av:*

- kvote for jakt på gaupe,*
- kvote for lisensfelling av jerv,*
- kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv*

---

*i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:*

*Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken. Fra Rombaksbotn går grensa langs Rombakselva opp Norddalen og følger bekken som kommer fra Brudeslørvatnet helt opp til Ofofbanen krysser denne, fra dette punkt går grensa langs Ofofbanen til svenskegrensa.*

- 2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.*
- 3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
  - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området*
  - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland*
  - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland*
  - tapssituasjonen for sau og rein i området**
- 4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.*
- 5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.*
- 6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.*
- 7. Denne avtalen gjelder for perioden 6.9.2012–1.6.2015. Ved avtalens utløp skal det vurderes evt. videreføring av tilsvarende samarbeid. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.*

## Sak 11/2015 Anbefaling av kvote for lisensfelling av bjørn

Myndigheten til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2015 ligger hos Miljødirektoratet, da bestandsmålet for bjørn ikke er oppnådd i regionen. Det framgår av rovviltforliket av 17. juni 2011 at rovviltnemndenes syn skal tillegges betydelig vekt, også når nemndene ikke har beslutningsmyndighet i saken.

### **Sekretariatets forslag til vedtak:**

*Rovviltnemnda i Nordland vedtar å sende en anbefaling til Miljødirektoratet om at det åpnes for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2015. Rovviltnemnda anbefaler at det åpnes for lisensfelling av to bjørner i følgende deler av Nordland: Hele Sørfylket og den delen av Midtfylket som ligger sør for Saltfjorden/Skjerstadfjorden og vest for E6, med unntak av i vedtatte yngleområder for bjørn.*

### **Bakgrunn**

#### *Vurderinger etter naturmangfoldloven*

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

#### *Bjørn i Nordland*

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning jf. naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking av bjørn er 1. april hvert år.

Overvåking av bjørn skjer i dag hovedsakelig ved hjelp av DNA-analyser av ekskrementer og hår. DNA-analysene kan identifisere art, individ, kjønn og slektskap. Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA materiale fra hunnbjørner.

Resultatet av beregningene viser at det sannsynligvis ble født mellom 2 og 11 kull på landsbasis i 2013, og at det mest sannsynlig ble født 6 kull. For Nordland er det anslått at det ikke ble født ungekull av bjørn i 2014, det samme resultatet som de foregående årene. Det er

i nyere tid ikke dokumentert yngling av bjørn i Nordland. Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn.

Resultatene fra DNA-analysene identifiserte 136 ulike brunbjørner i Norge i 2014. Av disse var det 54 hunnbjørn og 82 hannbjørn. Hunnbjørnene ble, i samsvar med tidligere års DNA-undersøkelser, kun påvist i begrensa og spesifikke geografiske områder.

I Nordland ble det i 2014 registrert 11 bjørner; 10 hannbjørner og 1 binne (inkludert tre bjørner som ble felt på vårsnø). Nordland har et økt antall individer til tross for reduksjon i antall innsamlede prøver. Siden 2009 er antallet i Nordland økt med 45 %. Til sammen er det siden 2006 påvist 33 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. Det er kun registrert to binner i Nordland siden man begynte med DNA-analyser. Begge disse er påvist i indre deler av Saltdal. Den ene (NO13) ble registrert høsten 2010 og høsten 2011, mens den andre (NO17) er registrert våren og sommeren 2012 og sommeren 2014.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2014 var totalt 11 bjørner. Tre av disse var hannbjørner som ble felt på vårsnø i Nordland.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter sekretariatets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

#### Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

I gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland, vedtatt i mars 2011, har Rovviltnemnda avsatt to områder for ynglende bjørn i Nordland.

Område 1: Indre deler av Nordland mellom Rana og Saltdal, mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune.

Område 2: Indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnefjell i Narvik kommune.

*Kartet viser område som i vedtatt forvaltningsplan for rovvilt i Nordland er avsatt til ynglende bjørn er skravert.*



I forvaltningsplanen er det uttalt følgende om den vedtatte arealdifferensieringen for bjørn:

*”Med en forvaltning hvor det legges til rette for ynglende bjørn i områder med mindre framtrepende beiteinteresser, må det likevel forventes betydelig innvandring av spesielt unge hannbjørner i typiske bjørnehabitat utenfor prioriterte yngleområder. Aktiv bruk av tapsforebyggende virkemidler vil derfor fortsatt være viktig i disse områdene, herunder skadefelling av enkeltbjørner som tar sau og rein, og lisensfelling for å begrense utbredelsen av bjørn i disse områdene.”*

Videre er det i forvaltningsplanen slått fast at Rovviltnemnda ønsker at følgende forhold skal tillegges vekt i forbindelse med lisensfelling på bjørn:

*”Når bestandsmålet er oppnådd for bjørn i Nordland, ønsker Rovviltnemnda å åpne for lisensfelling på bjørn i alle deler av fylket der det foreligger tap av sau og rein til bjørn. Rovviltnemnda vil også vektlegge områdets egnethet til å ha en høy tetthet av bjørn (avstand til mennesker, geografiske forhold m.m.) og kunnskap om alders- og kjønnsfordeling av bjørner i vurderingen av hvilke områder det skal åpnes for lisensfelling.*

*Når bestandsmålet ikke er oppnådd for bjørn i Nordland, ønsker Rovviltnemnda at det åpnes for en begrenset lisensfelling hvor kvoten målstyres til de områdene med vesentlige dokumenterte tap av sau og rein til bjørn, og i samsvar med differensiert forvaltning for bjørn i Nordland. Rovviltnemnda ønsker at man aktivt skal bruke DNA som et hjelpemiddel for å skille hannbjørner fra binner i forbindelse med fastsetting av områder hvor det kan åpnes for lisensfelling.”*

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for bjørn i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingene av kvotestørrelse og fellingsområde.

### **Tapsutvikling til bjørn**

Antall dokumenterte tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år (tabell 2 og 3). De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal kommune. Siden 2005 er det dokumentert 7 tap av rein til bjørn, i all hovedsak i sørfylket.

*Tabellen viser utvikling i dokumenterte tap av sau til bjørn i Nordland i 2005-2014.*

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2005	14	33		3	3	0	0	0	0	53
2006	16	42		26	1	1	0	0	0	86
2007	22	54		32	4	0	1	0	0	113
2008	7	11		23	0	0	8	1	0	50
2009	25	36		0	0	0	0	0	1	62
2010	1	19		0	0	0	0	0	0	20
2011	7	69		0	7	0	0	0	3	86
2012	0	36		0	26	0	0	0	18	80
2013	15	53	7	4	9	0	0	1	12	101
2014	15	27			12				5	59

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2005-2014.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2005	47	157	0	20	17	0	0	0	0	0	241
2006	84	243	0	109	5	31	0	0	0	0	472
2007	127	190	0	162	34	0	0	0	0	0	513
2008	65	129	0	192	0	25	26	14	0	2	453
2009	178	231	0	1	0	0	0	0	5	0	415
2010	22	158	0	0	0	0	0	0	0	0	180
2011	10	300	0	4	32	0	0	0	12	0	358
2012	0	251	0	0	162	0	0	0	58	0	471
2013	76	282	43	35	70	0	0	9	38	0	553
2014	83	170			61				13		327

### Begrunnelse for åpning av lisensfelling på bjørn i Nordland

I Stortingets rovviltforlik fra juni 2011 er det uttalt at forvaltningen skal bidra til å sikre overlevelsen av alle de store rovviltartene i norsk natur. Dette er konkretisert gjennom egne bestandsmål for de ulike rovviltregionene, hvor vi i Nordland bl.a. har mål om 1 årlig yngling av bjørn. Bestanden av bjørn ligger i dag under det fastsatte bestandsmålet for Nordland, og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning opp mot bestandsmålet.

Samtidig skal forvaltningen ivareta hensynet til beitenæringene og andre samfunnsinteresser. Dette skal skje gjennom differensiering av områdene, ved at enten hensynet til rovviltet eller næringsinteressene skal veie tyngst i det enkelte område. Hensynet til beitenæringene er i rovviltforliket bl.a. konkretisert gjennom presiseringer om at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. Videre er det uttalt at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner utenfor prioriterte yngleområder for bjørn, slik at forekomsten av hannbjørner i prioriterte beiteområder reduseres.

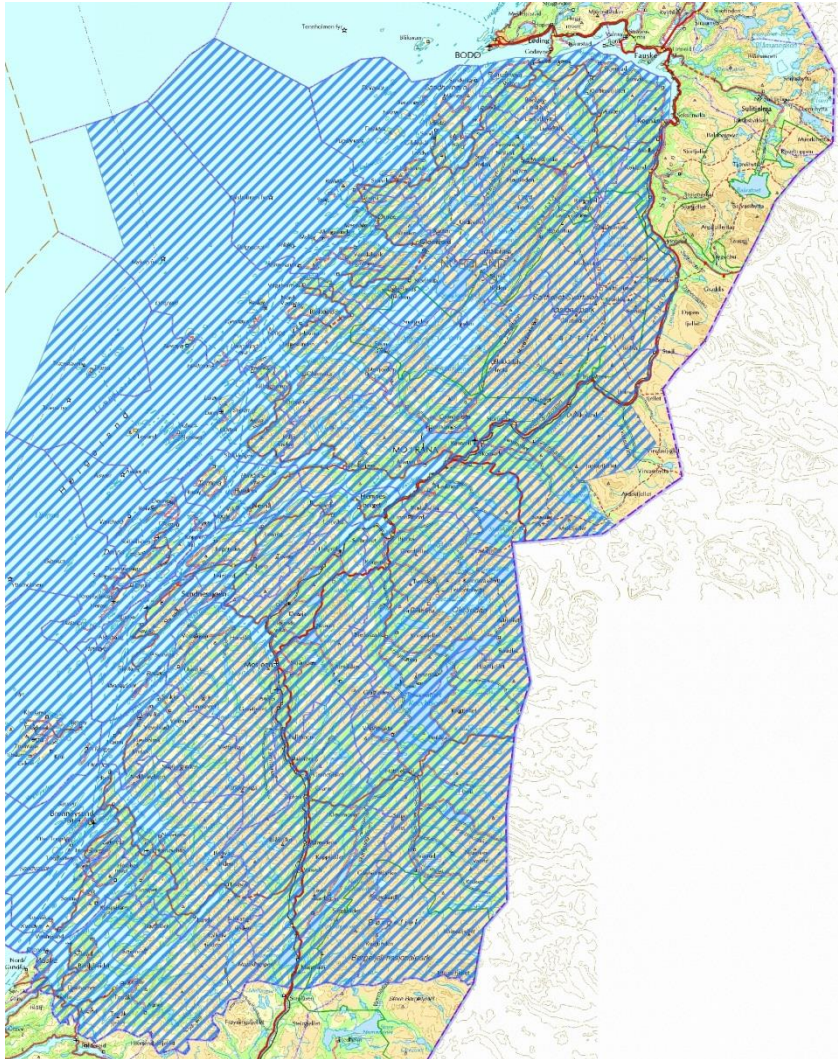
I Nordland er dette en utfordrende situasjon. Den valgte arealdifferensieringen, med et bjørneområde som ikke sammenfaller med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, er etter sekretariatets vurdering ingen god løsning. Kun 3 av de 33 påviste bjørnene i Nordland siden 2006 har vært påvist innenfor et prioritert bjørneområde, og da med få prøver. Særlig blir situasjonen vanskelig når det påvises binner utenfor prioriterte bjørneområder i en situasjon hvor bestandsmålet ikke er oppnådd.

Med bakgrunn i føringer og anbefalinger i vedtatt forvaltningsplan og i Stortingets rovviltforlik fra juni 2011, vurderer sekretariatet at det bør åpnes for en begrenset lisensfelling av bjørn i Nordland for å bidra til reduserte tap av beitedyr. Vi anbefaler at lisensfellingsområdet primært avgrenses til områder som har hatt de største tapene av beitedyr til bjørn, og til områder hvor det kun er påvist hannbjørner.

Sekretariatet foreslår at det bør åpnes for lisensjakt på to bjørn i følgende deler av Nordland: Hele Sørfylket og den delen av Midt fylket som ligger sør for Saltfjorden/Skjerstadvjorden og vest for E6, med unntak av i vedtatte yngleområder for bjørn i sør fylket. Sekretariatet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare.

Sekretariatet vurderer at det ikke bør åpnes for lisensfelling i Saltdal øst for E6. Dette er det eneste området i Nordland hvor det er registrert binner, senest sommeren 2014.

Ved tapssituasjoner knyttet til bjørn utenfor foreslått lisensfelleringsområde er det aktuelt å vurdere skadefelling.



Kartet viser forslag til fellingsområde for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2015.

## Sak 12/2015 Kvote for lisensfelling av jerv 2015/2016

### Bakgrunn

Etter rovviltforskriften §§ 7 og 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av jerv når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for jerv i regionen. Det framgår av NINA Rapport 1086 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2014* at gjennomsnitt siste tre år i Nordland er 11,3 årlige ynglinger. Rovviltnemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland, jf. rovviltforskriften.

Rovviltnemnda for region 7 og Rovviltnemnda for Region 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvote for lisensfelling av jerv i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal deler av nordlige Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms. Dette er nærmere omtalt i avsnittet *Fordeling av kvota*.

### **Sekretariatets forslag til vedtak:**

*Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om lisensfelling på jerv innenfor region 7 – Nordland i 2015/2016. Kvota settes til totalt 16 jerv, hvorav maksimalt 8 hunndyr. Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtak.*

*Lisensfellingene iverksettes for å avverge framtidige skader på husdyr og tamrein.*

*En kvote på 16 jerv vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.*

### Lovgrunnlag

Lovgrunnlaget for forslaget er lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jfr. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

*Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*

*Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*

Rovviltforskriften § 7 (Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden):

*Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.*



*Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6. (...)*

Rovviltforskriften § 10 (Kvotefor lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv):

*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv.*

*Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.*

*(...)*

*Rovviltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.*

*Fellingsperioden er for:*

*(...) b) jerv: 10. september til og med 15. februar*

*Rovviltnemnden kan fastsette en kortere fellingsperiode dersom særlige forhold tilsier det. Det kan ikke utøves lisensfelling i de fredningsperioder som viltloven § 10 fastsetter.*

*Vedtaket etter denne paragraf skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriften § 6.*

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (20 10-201 1) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 03.03.2011.

#### Føringer i vedtatt forvaltningsplan for rovvilt i Nordland:

Rovviltnemnda ønsker at følgende forhold skal tillegges vekt i forbindelse med lisensfelling på jerv:

- Når bestandsmålet er oppnådd, skal det åpnes for lisensfelling i store deler av Nordland. Rovviltnemnda kan likevel, dersom den fastsatte fellingskvoten er begrenset, målstyre lisensfelling til de områdene som har hatt de største tapene av sau og rein til jerv de siste årene. Rovviltnemnda ønsker at en slik målstyring skal skje gjennom bruk av de fastsatte fellingsområdene.
- Når bestandsmålet ikke er oppnådd i Nordland, ønsker Rovviltnemnda at det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvoten målstyres til områder med de største tapene av sau og rein til jerv de siste årene gjennom bruk av de fastsatte fellingsområdene.

- Som et ledd i en differensiert forvaltning av jerv i Nordland, ønsker Rovviltnemnda at det ved fastsetting og fordeling av kvote skal legges vekt på om de enkelte delområdene har oppnådd sine bestandsmål. Dette både når det samlede bestandsmålet for region 7 er nådd og når det ikke er oppnådd.

#### *Vurderinger etter naturmangfoldloven*

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

#### **Om bestandssituasjonen og overvåking av jerv**

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning jf. naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv er 1. oktober hvert år for yngleregistrering og 15. desember hvert år for DNA-analyser.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv i Norge, hvorav 10 årlige ynglinger i Nordland. Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskriften § 3. Siste status for jerv er gitt i NINA Rapport 1086 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2014*. De tre siste årene (2012-2014) er det registrert henholdsvis 68, 44 og 52 ynglinger av jerv på landsbasis. Sist vinter ble det tatt ut 12 ynglinger, slik at «netto» antall ynglinger i 2014 var 40 stk. I Nordland er det i samme periode registrert hhv. 12, 9 og 13 ynglinger.

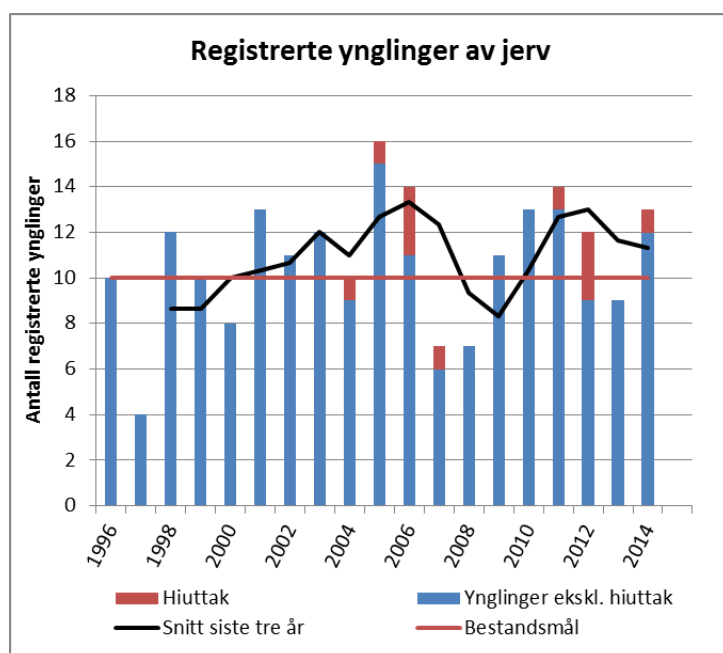
Sekretariatet konstaterer at antall ynglinger sist vinter lå over bestandsmålet. Foreløpige resultater fra årets yngleregistrering viser fem dokumenterte/antatte ynglinger (kilde: Rovbase). Registreringsarbeidet er imidlertid ikke ferdig og SNO følger fortsatt opp flere mulige hiplasser. Endelig rapport fra Rovdata med minimum antall ynglinger av jerv kommer ca. 1. oktober.

Antall registrerte jerveynglinger i de ulike delområdene i Nordland i 2012–2014, samt foreløpige tall for 2015 (per 11. mai). Kilde: Rovdata og Rovbasen.

	2012	2013	2014	2015 foreløpige tall	Delmål i f-plan
<b>Ynglinger i Sørfylket</b>	5	3	5	0	2
<b>Ynglinger i Midtfylket</b>	4	5	6	3	5
<b>Ynglinger i Nord-fylket</b>	3	1	2	2	3
<b>Totalt ant. ynglinger</b>	12	9	13	5	10
<b>Snitt siste tre år</b>	13	11,7	11,3		
<b>Estimat antall jerv<sup>1</sup></b>	80	72	71		
<b>Identifiserte individ ved DNA<sup>2</sup></b>	99	103			

<sup>1</sup>. Bestandsestimat av minimum antall jerv ett år og eldre basert på antall registrerte ynglinger.

<sup>2</sup>. Det er foreløpig uklart hvor stor andel av den faktiske bestandsstørrelsen disse DNA-registrerte individene utgjør.



Antall ynglinger av jerv registrert i Nordland i perioden 1996-2014. Kilde: Rovbasen.

Vi deler i stor grad våre rovviltbestander med tilgrensede fylker og land, og det skjer en betydelig vandring av rovvilt over grensene. Rovdata har ved DNA-analyser vist at jervebestanden i Nordland er genetisk felles med jerv i Nord-Trøndelag og Sverige. Disse danner en stor østlig jervebestand i Skandinavia. Kartet nedenfor viser påviste jerveynglinger i Skandinavia i 2014.



Figur: Oversikt over påviste ynglinger av jerv i Skandinavia vinteren 2014. Kilde: Rovbase.

#### Jerv påvist ved DNA-analyser i Nordland

Rovdata har ikke publisert resultatene fra DNA-analysene for vinteren 2013/2014, men foreløpige tall hentet ut fra Rovbase viser at det ble identifisert 87 ulike individer i Nordland. Etter fratrekk for individer med kjent avgang blir det netto 77 jerv. 63 av de registrerte jervene var kjent fra tidligere DNA-analyser. Det ble registrert 46 tisper og 41 hanner (Rovbase). Dette er færre jerv enn vinteren 2012/2013 da det ble identifisert 123 jerv, hvorav kjent avgang på 19 dyr.

Antall identifiserte individer kan sees på som et minimumsestimat for bestandsstørrelse, eller snarere et uttrykk for hvor mange jerver som har vært påvist innom de respektive land, regioner eller län. Det er foreløpig uklart hvor stor andel av den faktiske bestandsstørrelsen disse minimumstallene utgjør. I Norge vurderes denne andelen å være høy, da det generelt er god dekningsgrad i innsamlingen, et stort antall analyserte prøver, og en høy andel tidligere kjente individer blant felte voksne jerver (NINA Rapport 1008).

Samtidig ser vi i Nordland at mange av jervene er påvist nært svenskegrensa, og at en stor andel er ukjente individer. Mange av disse kan være jerver som har hoveddelen av sitt leveområde i Sverige, noe som videre kan være med å forklare misforholdet mellom antall «DNA-jerv» og bestandsestimat ut fra yngleregistreringer. Se nærmere drøfting av denne problemstillingen i NINA Rapport 1008. Rovdata opplyser at de arbeider med ny metodikk for å estimere bestandsstørrelsen ut fra DNA-resultater, men at det fortsatt gjenstår en del arbeid med dette.

#### Avgang av jerv

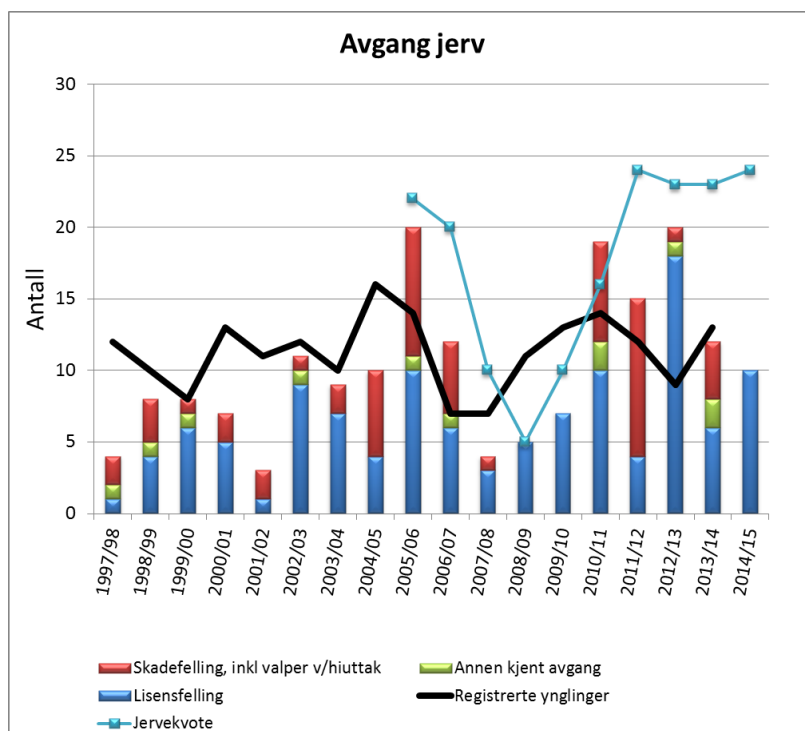
Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10.

Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

*Kart over kjent avgang av jerv i 2014/2015.  
Kilde: Rovbase.*



Vinteren 2014/2015 var jervekvota i Nordland på 24 jerv hvorav inntil 12 tisper. Det ble felt 9 jerv (2 tisper) innafor kvoteområdene. I tillegg ble det felt ei tisper nord for Rombaken. Det er per d.d. ikke gjennomført noen ekstraordinære uttak av jerv i Nordland denne sesongen.



Figuren viser avgang av jerv fordelt på årsak i Nordland i perioden 1997-2015, samt lisensfellingskvote og registrerte ynglinger i samme periode.

### Jervebestanden og føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. I dette tilfellet foreligger det betydelig kunnskap om bestanden av jerv i Norge og Nordland. Selv om endelig rapport over antall jerveynglinger i 2015 ikke blir publisert før 1. oktober, og det således fortsatt er noe usikkerhet knyttet til det siste års registreringer, vurderer sekretariatet at man i denne saken har tilstrekkelig kunnskap til å fatte vedtak. Føre-var-prinsippet tillegges derfor lite vekt i saken.

### Tap av sau og rein til jerv

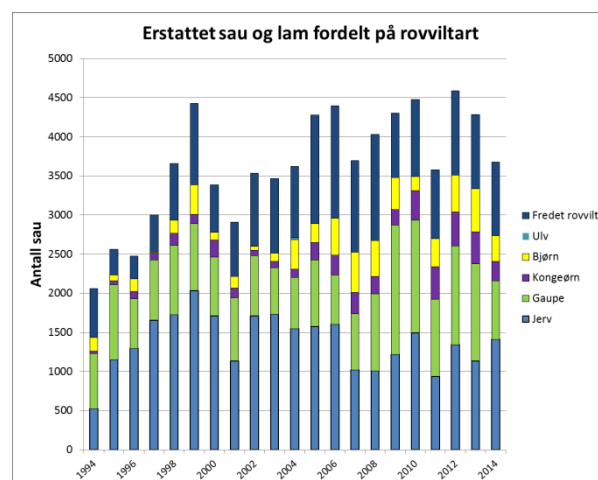
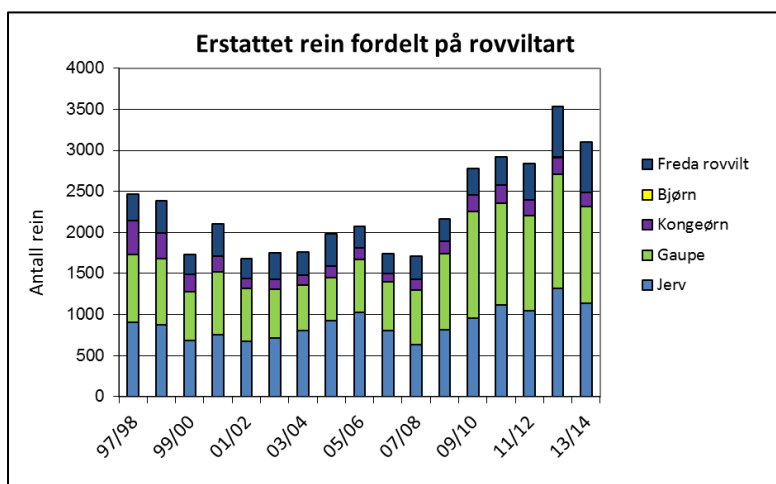
Det er årlig betydelige tap av sau og rein til jerv i Nordland, og det erstattes årlig over 1000 rein og 1000 sau til jerv i fylket. Tapene er spredt over store deler av fylket fra kyst til innland.

Tabell med oversikt over tapsutvikling i saueneæringa i Nordland 2010-2014

Beiteår	Tot. omsøkt tap (sau og lam)	Antall dok. til jerv	Erstattet til jerv (sau og lam)	Totalt erstattet (sau og lam)
2010	8537	49	1497	4489
2011	6659	45	938	3570
2012	8223	52	1343	4576
2013	7951	47	1136	4286
2014	6834	56	1413	3678

Tabell med oversikt over tapsutvikling i i Nordland reinbeiteområde 2009/10-2013/14, samt noen foreløpige tall for 2014/15.

Beiteår	Tot. omsøkt tap	Antall dok. til jerv	Erstattet til jerv	Totalt erstattet rein
2009/10	5747	27	986	2809
2010/11	6417	38	1112	2923
2011/12	6225	27	1051	2836
2012/13	7181	48	1321	3539
2013/14	6644	38	1132	3100
2014/15	6142	31		



Figurene viser antall tamrein (venstre) og sau (høyre) erstattet som drept av fredet rovvilt i perioden 1997-2014. Kilde: Rovbasen.

### Begrunnelse for åpning av lisensfelling av jerv i Nordland

Lisensfelling er en skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og der det kreves at jegeren er registrert som lisensjeger i Jegerregisteret for å kunne delta.

I St.meld. nr. 15 (2003-2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bern-konvensjonens bestemmelser vil dette innebære at felling av jerv kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere. Dette er videre omtalt i Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det framgår at det er en målsetting at lisensfelling skal bli hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv, slik at ekstraordinære uttak av jervlokalteter over tid kan reduseres til et minimum.

Fylkesmannen i Nordland har i sitt forslag til kvote for lisensfelling på jerv tatt utgangspunkt i kunnskap om bestandssituasjonen for jerv, skadesituasjonen på sau og rein, samt føringer og målsettinger i vedtatt forvaltningsplan og i gjeldende regelverk og rammevilkår.

---

### Om arealdifferensieringen

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingene av nødvendig kvotestørrelse for jerv.

Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår vurdering ikke er noen god løsning. Med fragmenterte områder prioritert til rovvilt er det vanskelig å oppnå bestandsmålene innenfor disse områdene uten at leveområdene også i betydelig grad berører prioriterte beiteområder. Det er ikke praktisk gjennomførbart å avgrense lisensfelling til prioriterte beiteområder fordi skillet mellom beiteområder og rovviltområder er finmasket og rovdirene naturlig bruker store arealer. Med gjeldende arealdifferensiering er det derfor vanskelig å forvalte soneinndelingen tydelig.

### Kvotestørrelse

De siste tre årene har rovviltnemnda satt forholdsvis høye kvoter (23-24 jerv). Avgangen av jerv under lisensfelling de samme årene har variert mye; fra 4 til 18 felte dyr.

Jervebestanden har ligget fra 1 til 4 ynglinger over bestandsmålet de siste seks årene, med unntak av i 2013 da bestanden så vidt lå under bestandsmålet. De foreløpige resultatene fra siste sesongs registrering er begrenset, og det er vanskelig å si noe sikkert om hvor vi havner i år.

Tapene av sau og rein til jerv er høye i Nordland, med i overkant av 1000 erstatta sau og 1000 erstatta rein til jerv.

For å forsøke å forvalte jervebestanden på et nivå omkring bestandsmålet på 10 årlige ynglinger og redusere tapet av beitedyr til jerv i størst mulig grad, vurderer vi det bør åpnes for lisensfelling av jerv i store deler av fylket. Uttak gjennom lisensfelling vil også begrense behovet for ekstraordinære uttak og hiuttak neste vår. Kvota bør fordeles på områder hvor det er påvist forekomster av jerv, i samsvar med vedtatt forvaltningsplan. Sekretariatet vurderer at de siste årenes jervekvoter har vært for høye i forhold til et mål om å forvalte bestanden mest mulig stabilt omkring 10 årlige ynglinger.

Sekretariatet foreslår etter en helhetsvurdering av situasjonen en kvote på 16 jerv i Nordland, hvorav maksimalt 8 hunndyr. Sekretariatet vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger. Vi gjør oppmerksom på at områdene nord for Rombaken omfattes av jervekvote fastsatt av Rovviltnemnda i region 8.

### Fordeling av kvota

Rovviltnemnda for region 7 og Rovviltnemnda for Region 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvote for lisensfelling av jerv i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:



---

*Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken. Fra Rombaksbotn går grensa langs Rombakselva opp Norddalen og følger bekken som kommer fra Brudeslørvatnet til Ofotbanen krysser denne, fra dette punkt går grensa langs Ofotbanen til svenskegrensa.*

Dette innebærer at kvote for region 7 fordeles i fylket sør for Rombaken. For kvote i områdene nord for Rombaken vises det til kvote for lisensfelling av jerv i region 8, som administreres av Fylkesmannen i Troms.

Sekretariatet foreslår en kvote for lisensfelling av jerv i Nordland på 16 jerv, hvorav inntil 8 tisper, fordelt på følgende måte:

*Område 1 – Lofoten/Vesterålen, ingen jakt da jerv ikke er påvist.*

*Område 2 – nordlige deler av Nordfylket, inngår i kvote satt av Rovviltnemnda for region 8* Omfatter fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

*Område 3 – Nordfylke sør for Rombaken, kvote på 2 jerv.*

Mot nord går grensa langs Rombaken, fra Rombaksbotn langs Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa. Mot sør går fra riksgrensa ved Leirvatnet og rett linje til Blåmannen. Derfra ned Fonndalen og Norddalen til Øvrevatnet. Videre langs Sjønståvassdraget ut til Fauske. Derfra ut Skjerstadjorden og Saltfjorden.

*Område 4 – Ytre Midtfylket, kvote på 2 jerv.*

Mot nord grenser området til Saltenfjorden, Saltstraumen og Skjerstadjorden. Mot øst går grensa langs kommunegrensa mellom Bodø og Saltdal, og mellom Beiarn og Saltdal sør til Kruhki (1230 moh). Derfra rett øst til Bjøllåga og langs denne sør til E6.

*Område 5 – Indre Midtfylket, kvote på 4 jerv.*

Mot nord grenser området Skjerstadjorden og Indre Nordfylket. Mot vest grenser området til Ytre Midtfylket. Mot øst og sør langs riksgrensa til Sverige sør til kommunegrensa mellom Saltdal og Rana, langs denne til E6. Videre langs E6 til Ranfjorden.

*Område 6 – Ytre Sør fylket, kvote på 2 jerv.*

Hemnes, Vefsn og Grane kommuner vest for E6, samt hele Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug og Leirfjord kommuner.

*Område 7 – Indre Sør fylket, kvote på 3 jerv.*

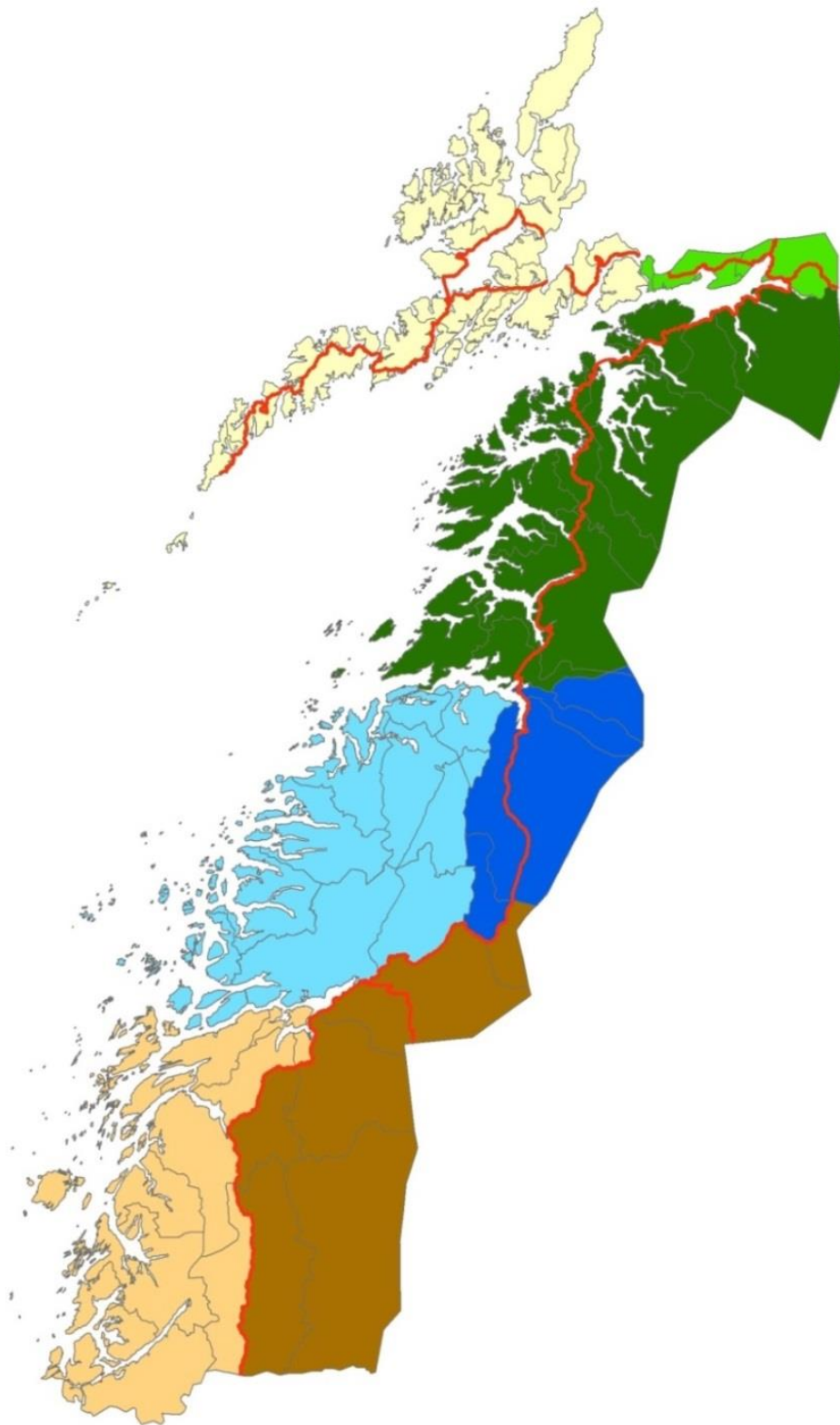
Rana, Hemnes, Vefsn og Grane kommuner øst for E6, samt hele Hattfjelldal kommune.

*Frie dyr: 3 dyr*

*Hunndyrkvoten forslås fastsatt til maksimalt 8 dyr.*

Vi foreslår at 3 dyr ("frie dyr") ikke fordeles ved starten av lisensfellinga, men at disse kan fordeles seinere av Fylkesmannen i samråd med Rovviltnemnda avhengig av skadesituasjonen på rein og sau til jerv, felte jerv og bestandssituasjonen. På denne måten kan man dersom det er behov for det, legge til rette for et høyere uttak i de områdene der

man har hatt de største tapene til jerv denne beitesesongen. Vi foreslår også at Fylkesmannen i samråd med Rovviltnemnda kan omfordele restkvoten underveis i lisensfellinga avhengig av hvor jerv blir felt og behovet for å målstyre restkvoten til områder med store tap til jerv.



*Kart over fellingsområder i forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. NB. E6, E10 og E12 er tegnet inn for å kunne orientere seg lettere i kartet.*

### **Sak 13/2015 Betinget kvote for skadefelling av jerv og ulv**

Rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv for perioden 1. juni – 15. februar når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for arten i regionen, jf. §§ 7 og 8 i forskrift av 18.03.2005 om forvaltning av rovvilt.

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for jerv og ulv er oppnådd, mens det for gaupe og bjørn ikke er oppnådd. Rovviltnemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for betingede fellingstillatelser på jerv og ulv for perioden 01.06.2015 - 15.02.2016.

#### **Sekretariatets forslag til vedtak:**

*Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om to betingede fellingstillatelser på ulv og fire betingede fellingstillatelser for jerv for perioden 01.06.2015 - 15.02.2016.*

#### Lovgrunnlaget

Lovgrunnlaget for forslaget er lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jfr. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 8.

Rovviltforskriften § 8 (Kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv):  
*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (...)*

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (20 10-201 1) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 03.03.2011.

#### *Vurderinger etter naturmangfoldloven*

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artenes forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Også naturmangfoldloven § 14 inneholder bestemmelser om vektlegging av interesser. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Annet ledd slår fast at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som

---

gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. I forhold til vektlegging av andre samfunnsinteresser vises det til at vi i våre vurderinger har lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens og jervens bestandssituasjon. Vi vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen for ulv og jerv i Nordland nedenfor, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Sekretariatet legger til grunn at kravene i § 8 er oppfylt. Førre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter sekretariatets syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet har i forbindelse med vurdering av kvotestørrelse, også tatt hensyn til den samlede belastningen jervebestanden og ulv utsettes eller vil bli utsatt for, herunder kunnskap om skadefelling og annen irregulær avgang. Saken gjelder kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv, og sekretariatet anser at § 11 i naturmangfoldloven ikke er relevant i denne saken.

Det følger av rovviltforskriftens formål, § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Prioriteringen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingene av nødvendig kvotestørrelse for betingede skadefelling av ulv og jerv. Dette er i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven § 12.

#### Om iverksetting av betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal forskrift om forvaltning av rovvilt følges. Videre skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt i regionen. Gjeldende forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland ble vedtatt 9. mars 2011.

I rovviltforskriften § 9 står følgende:

*"Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:*

- 
- *områdets betydning som beitemark*
  - *skadenes omfang og utvikling*
  - *potensialet for framtidige skader*
  - *mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak.*”

I henhold til forvaltningsplanen bør en fellingstillatelse som oftest vare i 14 dager. Det kan være aktuelt å forlenge/ gi nye tillatelser dersom dyr ikke blir felt og skadesituasjonen vedvarer. En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting av vedtatt kvote. Det kan gis midler til godgjøring, administrasjon og organisering av fellingslag i samsvar med rovviltforskriften §§ 9 og 9a.

#### Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Landet er delt inn i åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser. Nordland er en egen forvaltningsregion med følgende bestandsmål:

- 10 ynglinger av gaupe
- 10 ynglinger av jerv
- 1 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Vurderingen av om nemnda har myndighet skal for bjørn og ulv baseres på dokumenterte data om siste års ynglinger. For gaupe og jerv skal vurderingen av nemndas myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene. Det er data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn, jf. rovviltforskriften § 7. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Ved kvotefastsettelse skal nemnda legge vekt på den regionale forvaltningsplanen, data om biologiske og bestandsmessige forhold, og om skade- og konfliktsituasjonen, jfr. rovviltforskriften § 7 andre ledd.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskriften § 3. Det vises her til NINA Rapport 1086 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2014* og Oppdragsrapport nr. 11 – 2014 fra Høgskolen i Hedmark – *Ulv i Skandinavia og Finland, Sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2013-2014*.

Ut fra de nevnte vilkårene når det gjelder myndighet og bestandssituasjonen for de store rovdyra, har nemnda nå myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser på jerv og ulv i Nordland for perioden 1. juni 2015 til og med 15. februar 2016. Når det gjelder gaupe og bjørn, er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette eventuelle kvoter for betingede fellingstillatelser.

## Ulv

Det skal ikke etableres ulv i områder med samisk tamreindrift, noe som vil si at det ikke skal etableres ulv i Nordland. Ulv påvises kun sporadisk i Nordland. Det har ikke vært gitt fellingstillatelser på ulv i fylket siden 1984. I 2004 ble det påvist 11 tap av sau til ulv, men det ble ikke funnet grunnlag for å iverksette felling av ulv. Det er etter 2004 ikke med sikkerhet dokumentert sau eller rein drept av ulv i Nordland. Ulv kan streife over store områder under utvandringen, og ulv kan således komme raskt og relativt uforutsigbart inn i fylket både fra Sør-Skandinavia og fra den finsk/russiske bestanden.

I den regionale forvaltningsplanen står det om ulv:

*”Rovviltnemnda ønsker ikke en fast forekomst av ulv i Nordland, og ønsker å bruke tilgjengelige virkemidler for å sikre dette. Rovviltnemndas utgangspunkt er at det skal være en lav terskel for å tillate skadefelling av ulv. Nemnda er imidlertid klar over at ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kritisk truet i Norsk Rødliste 2006). I St. meld. nr 15 (2003-2004) s.112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland.”*

*”Dersom sau og rein dokumenteres drept av ulv, skal det være lav terskel for å tillate skadefelling. Kunnskap om ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvbestanden, skal tillegges vekt ved vurdering av terskelen for skadefelling.”*

Ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kritisk truet i Norsk Rødliste 2010). I St. meld. nr 15 (2003-2004) s.112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland:

*”Ulv: Det skal ikke legges til rette for etablering av familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv i regionen. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individer som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representere en særskilt verdi for den ynglende populasjonen i region 3 og i hele Sør-Skandinavia.”*

Dette, sammen med rovviltforskriftas overordnede mål om å sikre bærekraftige bestander av rovviltartene og bestemmelsene i naturmangfoldloven om å sikre bestandenes overlevelse, tilsier at man ved vurdering av terskelen for skadefelling også må vurdere ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvbestanden.

## Jerv

For informasjon om bestandsstatus for jerv, avgang av jerv og tap av sau og rein til jerv viser vi til saksframlegg til sak 11/2015.

Rovviltnemnda har inndelt Nordland etter prioriterte beiteområder, prioriterte kalvingsland og prioriterte rovviltområder:

### *Prioriterte beiteområder og prioriterte kalvingsland*

Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i områder prioritert som beiteområder for sau og kalvingsland for rein. Videre er Lofoten/Vesterålen og kyststrøkene i resten av fylket definert som områder hvor det ikke er ønskelig med forekomster av rovvilt. Terskelen for å felle rovdyr som tar sau innenfor disse områdene vil være vesentlig lavere enn utenfor.

### *Prioriterte rovviltområder*

Områdene som i forvaltningsplanen ikke inngår i:

- prioritert beiteområde for sau (kart over disse på side 41 i forvaltningsplanen);
- prioritert kalvingsland for rein (kart over disse på side 41 i forvaltningsplanen);
- kyststrøk, øyer, halvøyer og kystnære områder (skravert område i kart på side 43 i forvaltningsplanen);
- forvaltningsområde Lofoten/Vesterålen (jfr. kart på side 43 i forvaltningsplanen),

er prioriterte rovviltområder. I disse områdene vil en måtte akseptere tap til rovvilt og terskelen for å felle rovdyr i disse områdene vil være vesentlige høyere enn utenfor.

### Oppsummering og tilrådning fra sekretariatet

Fylkesmannen konstaterer at bestanden av jerv og ulv i gjennomsnitt for de siste tre år ligger over det fastsatte bestandsmålet for region 7, og at myndigheten til å fastsette kvote for betinget skadefelling for disse artene er lagt til rovviltnemnda i regionen.

Jervebestanden har i hovedsak ligget litt over bestandsmålet de siste årene. Videre er tapsomfanget forårsaket av jerv forholdsvis høyt. De foreløpige resultatene fra siste sesongs registrering er begrenset og det er vanskelig å si noe sikkert om hvor vi havner i år. Videre må man regne med at enkeltjerv bruker leveområder som omfatter både prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder. I forbindelse med bestandsregistreringa er det registrert jerveaktivitet i eller i nærheten av beiteområder for sau og rein i flere områder i fylket, og SNO har så langt ikke lyktes med ekstraordinære uttak i de områdene det er fattet vedtak om dette.

Ut fra dette vurderer vi at det er et potensiale for tap av sau og rein til jerv kommende beitesesong, og behovet for å iverksette skadefellingsforsøk vil kunne oppstå. Vi vurderer at skadefelling av inntil fire jerver vil være både tilstrekkelig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner og forsvarlig i forhold til målet om å forvalte jervebestanden nærmest mulig bestandsmålet for jerv i Nordland. Førrige sesong hadde Fylkesmannen i Nordland en kvote på fire betingede fellingstillatelser på jerv.

De siste årene har Fylkesmannen i Nordland hatt en kvote på to betingede fellingstillatelser på ulv. Dette mener vi vil være tilstrekkelig også for sesongen 2015/2016.

### Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift. nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen i fylket, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser, tilrår vi en kvote på to betingede fellingstillatelser på ulv og fire betingede fellingstillatelser for jerv for perioden 01.06.2015 - 15.02.2016.

## Sak 14/2015 Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

I møte 1/2015 besluttet nemnda å ta sikte på at sittende nemnd skal vedta en revidert plan før ny nemnd konstitueres, trolig på nyåret 2016. For å starte dette arbeidet ønsket nemnda å be om innspill til revisjonen og erfaringer med gjeldende plan. Nemnda ba sekretariatet utarbeide en slik henvendelse til relevante organisasjoner og kommuner. Med bakgrunn i dette utarbeidet Fylkesmannen et notat som ble publisert på nett og sendt til relevante organisasjoner og kommunene, med invitasjon til å komme med innspill.

Vi har mottatt 11 innspill. Disse er vedlagt sammen med et oppsummeringsnotat.

Tema som går igjen i flere innspill er:

- Forventing om medvirkning i det videre planarbeidet.
- Noen tema som ligger utenfor nemndas myndighet og mandat omtales i flere innspill, med forventning om at dette bør med i det videre arbeidet. Dette gjelder bestandsmål, forvaltning av kongeørn og bestandsregistrering.
- Betydningen og verdien av beitebruken i utmark må tas med i planarbeidet og i planen, det må ikke bare fokus på rovvilt og bestandstall.
- Flere uttaler at de er åpne for å justere soneringa slik at den blir mindre fragmentert, men beiteområder må ivaretas. Dog noe skepsis på om dette faktisk vil ha effekt.
- Ønske om buffersoner rundt beiteområdene for å hindre grensekonflikter.

Sekretariatet vurderer at innspillene er nyttige i oppstartsfasen av et revisjonsarbeid. Vi ser at det er viktig å legge vekt på et planarbeid som gir rom for medvirkning, hvor man også må være tydelig på hva som er rammer, mandat og målsetting med et slikt forvaltningsplanarbeid. Vi registrer at innspill kun er mottatt fra representanter fra beitenæringene. Vi mener det også er viktig å utfordre naturverninteresser til å engasjere seg i revisjonsarbeidet.

Sekretariatet foreslår en mulig videre prosess, hvor vi har lagt opp til vedtak av revidert plan tidlig på nyåret 2016. Vi ser imidlertid at det kan bli noe utfordrende å holde denne framdriften dersom det blir en beitesesong med store tap og arbeidskrevende tapssituasjoner.

Forslag til videre planprosess:

### 1. Juni:

Vi foreslår at Fylkesmannen inviterer til et innledende arbeidsmøte hvor målet er å bli enige om hva som bør endres i dagens forvaltningsplan og gi anbefalinger om retning/prinsipper for det videre arbeidet. Arbeidsgruppa bør bestå av 2 representanter fra saueneæringa, 2 representanter fra reindriftsnæringa, 2 representanter fra naturvernorganisasjoner og 2 representanter fra jegerorganisasjoner, samt sekretariat fra Fylkesmannen. Medlemmene i arbeidsmøtet representerer sine organisasjoner, men skal ikke binde opp organisasjonene i framtidige innspill/høringsrunder. Dette vil gi en liten arbeidsgruppe hvor det kan legges stor vekt på konstruktive diskusjoner. Gjeldende nasjonal rovviltpolitikk må gi rammene for arbeidet, hvor man skal ha fokus på å balansere den todelte målsettinga. Ønsker om endring av rammevilkår og endring av politikk bør ikke tas med i arbeidsgruppas mandat, men henvises til møter hvor nemnda deltar, for eksempel høringsmøter på et senere tidspunkt. Målet er at arbeidsgruppa i størst mulig grad kan bli enig om hvilke prinsipper som bør legges til grunn for det videre planarbeidet.



Vi legger i utgangspunktet ikke opp til at nemnda skal være representert i denne arbeidsgruppa, men det kan være en løsning at en representant fra nemnda er møteleder eller observatør på møtene. Videre kan fagetater som SNO og Mattilsynet trekkes inn i diskusjoner ved behov.

2. Juli/august:  
Etter arbeidsmøtet utarbeider sekretariatet et forslag til hvilke endringer som bør følges opp i det videre arbeidet. Arbeidsgruppas vurderinger og synspunkter skal synliggjøres i dette forslaget.
3. August:  
Nemnda får forslaget til vurdering og gir føringer for det videre planarbeidet.
4. Høsten 2015:  
Ut fra nemndas føringer forbereder sekretariatet et planutkast som legges fram for den samme arbeidsgruppa i nytt møte. Alt etter nemndas føringer, vil arbeidet kunne konkretiseres til aktuelle tema i en revidert forvaltningsplan.
5. Høsten 2015:  
Nemnda får sekretariatets forslag til forvaltningsplan til behandling, sammen med arbeidsgruppas merknader til dette. Når høringsutkast sendes på høring bør det arrangeres høringsmøter hvor særlig relevante organisasjoner og kommuner inviteres til å delta.
6. Nyåret 2016:  
Etter høring kan man evt. legge opp til ytterligere ett møte i arbeidsgruppa, hvor mottatte høringsinnspill oppsummeres og drøftes, for å gi råd til nemndas endelige behandling av planforslaget.

### **Sak 15/2015 Saker til drøfting/ orientering**

#### **a) Bestandsregistrering av jerv og gaupe**

Orientering om yngleregistrering av jerv og gaupe vinteren 2015 legges fram i møte.

#### **b) Ekstraordinære uttak**

Orientering om ekstraordinære uttak legges fram i møte.

#### **c) Brev til nemnda**

Følgende brev til Rovviltnemnda er fortløpende lagt ut i Sharepoint, under mappen «Brev til nemnda»:

Dato	Til	Kopi	Fra	Tema
2015-03-12	KLD	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Videre oppfølging av tydelig soneforvaltning og høy beredskap
2015-03-17	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Ekstraordinært uttak av jerv i Nordland
2015-03-20	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Ekstraordinære uttak av jerv i Troms og nordre Nordland
2015-03-20	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Planleggingsrammer FKT 2015
2015-03-25	Mdir	Rovviltnemnda i		Ekstraordinært uttak av bjørn i

		Nordland m.fl.		Nordland
2015-04-13	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Ekstraordinært uttak av bjørn i Nordland
2015-04-13	Voengelh Njaarke RBD	Rovviltnemnda i Nordland		Brev om bestandsregistrering av jerv
2015-04-23	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Ekstraordinært uttak av jerv i Nordland - ny virketid
2015-04-28	NFK		Rovviltnemnda i Nordland	Skriftlig spørsmål mellom to fylkesting - Rovviltforvaltninga
2015-04-30	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Ekstraordinært uttak av jerv i Troms - ny virketid
2015-04-30	NJFF Nordland	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Invitasjon til informasjonsmøte om gaupeprosjektet i Salten
2015-05-05	Beiarn Beitelag	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Krav om uttak av jerv i Lurfjell
2015-05-12	Saltdal kommune	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Anmodning om uttak av jerv i Junkerdalsura

### Sak 16/2015 Eventuelt

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)  
fylkesmiljøvernsjef

Monica Andreassen Iveland (e.f.)  
landbruksdirektør

*Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.*

Vedlegg:

1. Referat fra møte 1/2015
2. Oppsummering av innspill til oppstart med revisjon av forvaltningsplan for rovvilt, samt kopi av innspillene